

Nederlandsche Verzen en Nederlandsche Proza.

IX.

Waarheid en Droomen door Jonathan. Achtste druk. Vermeerderd met een naschrift, behelzende Losse Bladen uit de geschiedenis van het boek. Leiden, E. J. Brill. (Zonder jaartal. Dagteekening van het voorbericht: 20 Maart 1891).

Toen zekere dominee Van Pellekom, of Van Pellecom, in 1843 voor de elfde maal de algemeene vergadering van de Leidsche Maatschappij der Nederlandsche Letterkunde bijwoonde, werd hij door *Braga* aan het oor getrokken met: „nummer elf”. De spot van *Braga* gold het schorre gerijmel van een overigens achtenswaardig man — wijl *Braga* zich zelf opgewassen gevoelde tegen de geheele bent der Nederlandsche vedelaars van 1844, 't zij van de nieuwe, 't zij van de oude school.

Maar nu Jonathan voor de achtste reis terugkomt met zijn *Waarheid en Droomen*, nu denkt niemand aan spot. Met waardeering en blijdschap zal ieder, die achting heeft voor zich zelve en voor de Nederlandsche Letteren, den populaireren auteur verwelkomen. Men kent zijne *Waarheid en Droomen* — die reeks van geestige mijmeringen in het studeervertrek, zoo fijn, zoo menschkundig, zoo dichterlijk. Den poëet Hasebroek vergelijkend met den prozaïst Jonathan, zei ik in 1888: „Een geheel nieuw schrijver treedt met Jonathan te voorschijn. De nevel van zwaarmoedigheid, die over de gedichten van den student scheen te zweven, is opgetrokken. Er straalt in Jonathan's studeervertrek een heldere zonnenschijn, die somtijds door donkere wolkgevaarten voor eene poos wordt onderschept. Rijpere levenservaring, wee-

moedige berusting, nieuwe hoop, en nieuwe vreugde bezielen hem. Eene fijne humoristische glimlach krult om zijne lippen, maar bij wijlen valt er ook plotseling een traan op zijn handschrift. Heeft men den dichter met vreugde de hand gereikt, Jonathan *moet* men liefhebben — liefhebben om de warmte van zijn gemoed, de helderheid van zijn verstand, de schalkheid van zijne luim. En ziedaar waarom een boek als *Waarheid en Droomen* nimmer veroudert. Er spreekt een hart uit. Als Beets volkomen terecht zegt:

„Mijn luim is in mijn *Camera*

„Mijn hart in mijn *Gedichten* —”

kan van Jonathan evenzeer volkomen terecht getuigd worden, dat luim en hart beide te zaam vereenigd zijn in zijne *Waarheid en Droomen*.”

Voor de achtste maal terugkomend zal Jonathan door ieder worden begroet met hooge waardeering. Hij heeft daarenboven deze achtste uitgaaf verrijkt met: *Losse Bladen uit de geschiedenis van het Boek* — en daardoor allen, die belang stellen in onze bloeiende letteren van omstreeks 1840, een aangenamen dienst gedaan.

In de eerste plaats spreekt uit deze geschiedenis van *Waarheid en Droomen*, dat de auteur nog altijd op zeer bescheiden wijze over zijne verdiensten denkt, dat hij zelfs vreest in dit gezegend voorlaatste lustrum der XIXe eeuw onwelkom te zijn. Hij vreest er voor uit de mode te zijn geraakt, omdat de mode (?) van het oogenblik zoo hevig tegen zijn smaak aandruischt. Hij herinnert zich de kalme dagen, toen zijne *Waarheid en Droomen* het eerst het licht zagen. Aardig zegt hij: „Jan, Jannetje en hun jongste kind „kibbelden wel, maar sloegen elkander